Maandag 14 October 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4935

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.
Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Consciëntiesteeg 27.
Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

53 % der Franse kiezers nemen de grondwet aan; 31 % blijft thuis; Noord-Afika stemt tegen.

Chr. Dem. Unie wint in Britse Zone

Molotov wil het hele werk van de Parijse conferentie door de vierministerraad laten herzien

STILLWELL OVERLEDEN.

Generaal Josef Stillwell is overleden. Van Tsjang Kai Sjek

WIJLEN GENERAAL STILLWELL.

zijn echtgenote kwam rouwbeklag binnen. Zoals men weet brak Tsjang tijdens de oorlog met Stillwell (Nanking, (AP) 13.10).

IN DE SCHADUW DES DOODS.

Te Neurenberg hebben aalmoezeniers in de cellen der elf ter dood veroordeelden speciale diensten geleid. Alleen Rosenberg en Streicher wezen bijstand af. Voor de katholieken fungeerde de Eerwaarde Heer Sixtus O'Conner en voor de Protestanten Ds. H. F. Grerecke, een Lutheraan. De geestelijken bleven de gehele dag bij de mensen, voor wie dit de laatste Zondag op aarde zal zijn.

Thans werd ook officieel aan de 18 veroordeelden medegedeeld, wat zij via hun vrouwen reeds wisten, dat hun appèl was afgewezen.

Zichtbare toebereidselen voor de voltrekking van het vonnis zijn nog niet genomen. De veroordeelden brengen hun tijd meestal door met lichte lectuur.

Franz von Papen logeert nog immer in de gevangenis (Neurenberg, (AP) 13.10).

HET FINS VERDRAG.

De Parijse conferentie, klaar met vier verdragen, begon hedenmorgen met het vijfde (over Finland) waarvoor een dag beschikbaar is. Men verwacht geen moeilijkheden.

Byrnes zal vermoedelijk Woensdag naar New York vertrekken per vliegtuig. Molotov en Tom Connally gaan ook Woensdag, maar per Queen Elisabeth.

Arthur Vandenberg stelde voor de clausule der herstelbetalingen van $ 300 millioen aan Rusland uit het Finse verdrag te schrappen, dan wel het naar de vierministerraad te sturen met het verzoek er $ 200 millioen van te maken. Men moet alles doen om de Finse economie in stand te houden. Bovendien achtte hij het onbillijk, dat de goederen waarmede de herstelbetalingen zouden worden voldaan, geprijsd zouden worden naar het niveau van 1938 of 10% meer (Prijs, (AP) 14.10).

MOLOTOV WIL HERZIENING.

Voor het einde van de Parijse Conferentie verklaarde Molotov, dat hij zich voorstelt het gehele werk nogmaals te doen herzien door de raad van vier ministers der grote mogendheden. Niemand kan het resultaat bevredigend noemen, zeide hij (Parijs, (AP)

FRANSE GRONDWET AANGENOMEN.

Bij volksstemming is gisteren de nieuwe Franse grondwet, welke voorziet in een machtige volksvertegenwoordiging die den President overschaduwt, aangenomen. De oppositie van De Gaulle heeft niet mogen baten, maar wel vele tegenstemmers en onthoudingen veroorzaakt door het prestige van den generaal. Met een marge van 12.000 ongeveer is de grondwet er gekomen. In percenten: 53.6% stemde vóór de grondwet en 46.4% ertegen.

Niet minder dan 31.9% der stemmers bleef weg van de stembus.

Uit het Moederland van Frankrijk waren er 9.002.467 stemmen voor en 7.790.676 stemmen tegen de grondwet.

Uit de Noordafrikaanse departementen zijn nog geen officiële cijfers beschikbaar, maar de grondwet werd door die departementen verworpen.

De commentaren in Frankrijk zeggen, dat het grote aantal wegblijvers belangrijker is dan de aanneming van de nieuwe grondwet zelf. Men zegt soms, dat het publiek genoeg krijgt van al het gestem, maar anderen wijten het aan de tegenstand van De Gaulle tegen de grondwet, die weliswaar geen politieke post bekleedt, maar wiens invloed groot is (Parijs, (AP)

VERDWENEN.

De 82-jarige oud-minister Generaal Alfredo Ernesto Sa Gardoso is tijdens een treinreis van Souare naar Lissabon op geheimzinnige manier verdwenen (Lissabon, (AP) 14.10).

VERSTANDIGSTE GEEFT TOE.

Premier Thamrong Nawashulat van Siam deelde mede, dat men besloten heeft het betwiste gebied aan de grens af te staan aan Frans Indo-China. Het vijfjarig dispuut is hiermede voorbij. Het betreft een gebied van ongeveer 26.000 km² (Bangkok,(AP) 14.10). [Ter vergelijking: Nederlands oppervlakte is ongeveer 35.000 km².]

VERKIEZINGEN IN BRITSE ZONE.

Volgens officieuze uitslagen leidt de CDU (Christelijke Democratische Unie) in de Duitse provinciale verkiezingen, die gisteren in de Britse zone zijn gehouden. Na de CDU komen de Sociaal-democraten (Hamburg, (AP) 14.10).

NIEUWE BAAN.

Henry Agard Wallace, oud-secretaris van handel in de Verenigde Staten, is weer teruggekeerd naar zijn vroegere betrekking: redacteur van het landbouwblad New Republic (Desmoines, (AP) 13.10).

HOTELSTAKING.

Meer dan 5000 mensen uit het hotelbedrijf in 18 hotels te Washington zijn in staking gegaan wegens looneisen. Een en ander staat in verband met de onderhandelingen in de zeeliedenstaking, waarover men al twaalf dagen aan het spreken is (Washington, (AP) 13.10).

MOEILIJKHEDEN IN BRITS INDIE.

Voorstel van den onderkoning.

In verband met de moeilijkheden tussen Muzelmannen en Hindoes heeft de Onderkoning aangeboden om vijf plaatsen in het cabinet van 14 aan de Moslim-Bond te geven en dan nog elk een voor de minderheidsgroepen van Sikhs, Christenen en Parseeën (New Delhi, (AP) 13.10).

PAPIERBESPARING.

Tussen Groot-Britannië en Frankrijk werd overeengekomen de visa af te schaffen om het toerisme te bevorderen en de economie te stimuleren (Londen, (AP) 13.10).

„HEBBEN GEEN ATOOMBOM".

Izvestia te Moskou ontkende het bericht uit de „Atlanta" (Georgia, V.S.), als zouden Japanse geleerden te Moskou aan atoombommen werken.

Hetzelfde blad zegt, dat Chinese geruchten als zou een buitenlandse macht de Chinese communisten helpen, ongegrond zijn (Moskou, (AP) 13.10).

Dominicaanse Titelkerk voor Kardinaal de Jong.

Natdat Zijne Heiligheid aan Zijne Eminentie Johannes, kardinaal de Jong aartsbisschop van Utrecht, de rode hoed en de kardinaalsring Zaterdagmorgen had overhandigd, werd den Nederlandsen kardinaal als titelkerk aangewezen de kerk van Sint Clemens, die indertijd aan wijlen Kardinaal Glennon van St Louis, Miss., was toegewezen. Zoals men zich herinnert overleed Kardinaal Glennon op weg naar huis in Ierland.

De Paus verblijft nog steeds in Castel Gandolfo op orders van Zijn dokters en aandringen van de pauselijke hofhouding. Sedert 1939 was de Paus niet in Zijn zomerresidentie geweest en Hij ging onder protest, zeggende: Ik heb nog veel te doen. De Paus gaat vermoedelijk Vrijdag naar het Vaticaan terug (Vaticaanstad, (AP) 13.10).

[Elke kardinaal heeft een zg. titelkerk. Oorspronkelijk waren de kardinalen pastoors van Romeinse parochies en hadden zo een eigen kerk. Ook toen ze later buiten Rome kwamen te wonen, bleven zij die kerk behouden. In de titelkerk hangt vóór in het grote geschilderde portret van den kardinaal en het is gewoonte, dat, naar zijn middelen toelaten, de kardinaal een deel van zijn kerk laat restaureren. Het zijn altijd oude kerken en er is steeds restauratiewerk te doen. St. Clemens — in handen van Ierse Paters Dominicanen! — dateert voor eenstuk nog uit de eerste eeuw.

Dit is een woonhuis, waarin zelfs nog stukken uit de Romeinse republiek te vinden zijn. Op dit woonhuis werd in de vierde eeuw een kerk gebouwd. Deze kerk vormt nu de krocht of onderaardse kerk, waar van tijd tot tijd nog dienst gehouden wordt, o.a. op Maandag na de 2e Vastenzondag, wanneer het statiedag is, d.w.z. feest voor de basiliek. De kerk, die boven de grond staat, is in de twaalfde eeuw gebouwd.

Bezienswaardig is de Mithraskapel, die nog een verdieping lager ligt, dus onder de benedenkerk. In deze kapel staat een Mithras-altaar.

Men kan er af en toe in, want de Dominicanen die de kerk in beheer hebben, klagen erover dat er geen behoorlijk afwateringssysteem is. Deze Mithrasgrot loopt dus steeds vol water. Wellicht dat nu de basiliek een nieuwen kardinaal heeft gekregen, deze een eind hieraan zal laten maken.

De kloosterhof met gezellige tuintjes uit de twaalfde eeuw, zijn weliswaar geen biezonderheid omdat men ze op vele plaatsen vindt, maar niettemin erg aardig.

Met Nederland heeft de St. Clemensbasiliek, voor zover wij weten, geen enkele band. Vermoedelijk was de Anima-kerk, gesticht door Dirk van Dordrecht, maar langzamerhand door de Duitsers geannexeerd (volgens het statuut moet er echter altijd nog één Nederlander onder de veeltallige geestelijkheid zijn), al bezet. Met het toewijzen van titelkerk houdt men evenwel weinig rekening met historische banden. De nationale kerk der Noordamerikanen was indertijd titelkerk van wijlen Kardinaal Hinsley! — Redactie Amigoe].

SMUTS VOOR DE STATEN-GENERAAL.

Generaal Jan Christiaan Smuts heeft de Staten-Generaal in het Afrikaans toegesproken. Hij wees er op dat de Europese Staten zoals zij nu zijn, verdeeld in een groot aantal kleine nationale eenheden, die elkaar in vredestijd onderling tot oorlog aanzetten de veiligheid ernstig in gevaar brengen.

Generaal Smuts zeide dat hij over het algemeen Churchill steunt maar dat hij twijfelde aan een onmiddellijke practische uitvoering van de Frans-Duitse verzoening, zoals deze door Churchill in Zürich is voorgesteld (Den Haag, Aneta, 11.10).

MARKT GEDRUKT.

De markt was over het algemeen gedrukt na de proteststaking van de effectenhandelaars. Koninklijke Olie 14 punten omlaag, Unie lever 4 punten, Nederlands Indische Cultuur ondernemingen: H.V.A. 3½ omlaag, Amsterdamse rubber, 4½ omlaag, Delhi-tabak 2 omlaag, Philips, Nederlands Indische Handelsbank en Holland-Amerika lijn 1½ punt omhoog (Amsterdam, Aneta, 11.10).

EXCOMMUNICATIE

De congregatie van het Concilie maakte hedenmorgen bekend, dat alle katholieke ambtenaren, die physiek of moreel betrokken zijn bij de arrestatie en berechting voor oorlogsmisdaden van Aartsbisschop Stepinac van Zagreb, ipso facto „geëxcommuniceerd zijn.

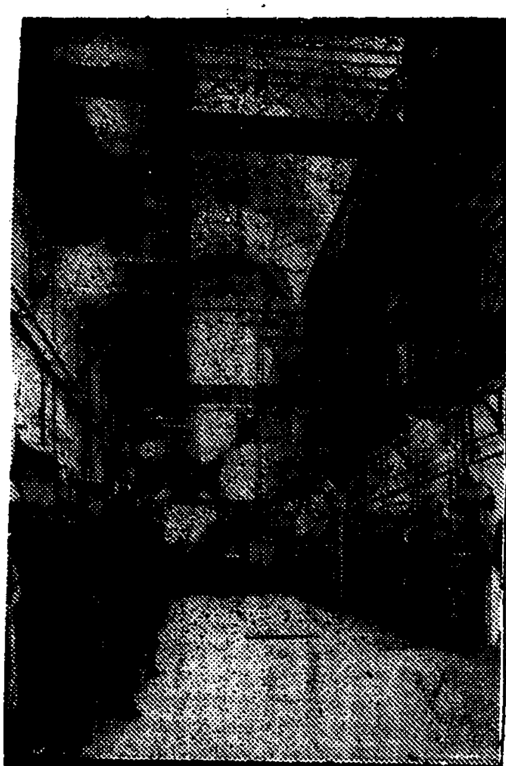
„Mgr. Stepinac werd verleden week tot 16 jaar dwangarbeid veroordeeld en verlies van al zijn goederen, alsmede gedurende de vijf jaren vervallen-verklaring van burgerrechten.

Er is niet bekend, of ook Tito door de excommunicatie getroffen wordt, daar er ten Vaticanen geen gegevens zijn of Tito katholiek is of was.

De Congregatie van het Concilie, die alle zaken betreffende de tucht onder de geestelijkheid en de gelovigen in het algemeen regelt, deelde mede, dat alleen de Heilige Stoel zelf de straf dezer excommunicatie zou kunnen „opheffen (Vaticaanstad, (AP),14.10)

KAREL DOORMAN IN INDIE

De positie van de Nederlandse militaire werd versterkt doordat het vliegtuigmoederschip de Karel Doorman — de vroegere Britse Nairana — te Batavia is aangekomen (Batavia, (AP), 14.10

In de gevangenis van Neurenberg worden de veroordeelden thans streng bewaakt. Op deze foto ziet men hoe voor elke cel een bewaker naar binnen staat te gluren om te voorkomen dat de mensen zelfmoord zullen plegen.

het nieuws van vandaag

Sedert Koning Clovis in de vijfde eeuw zoveel land bij elkaar veroverd had, dat hij van een rijk kon spreken, hadden koningen over Frankrijk geheerst. Machtige koningen en slappere vorsten, koningen die Parijs wel een mis waard vonden en anderen die meenden dat zij zelf de staat waren. Tot het volk, misleid door valse filosofieën en opgezweept door lieden zonder verantwoordelijkheidsbesef, in stede van zoals in Engeland het koningschap van zijn gevaarlijke uitrafelingen te ontdoen, met een revolutie het hele koningschap over boord wierp. De koninklijke eeuwen van stabiele rust werden gevolgd door een wanorde, die sedert 1792 Frankrijk jaar op jaar heeft geteisterd.

In 1792 begon men de Eerste Republiek, sloeg den Koning het hoofd af ten bewijze van eigen zwakte. Uit deze zwakte wist zich een Hitler op te werken, die als Napoleon het eigen land tyranniseerde en andere landen onder de voet liep met terreur. Intrigues en naijver maakten aan dit Eerste Keizerrijk een einde en voerden om beurten de oude Bourbons en Orléans op de troon. In stede van — wat het publiek wil — te regeren zocht Orléans steun bij de bourgeoisie, zodat hij de Burgerkoning werd genoemd en na enige jaren onttroond werd. De Tweede Republiek begon in 1848, bracht Louis Napoléon als president naar voren. De man maakte zich Keizer van het Tweede Keizerrijk in 1852, dat voortduurde tot de Duitsers er een eind aan maakten en in 1870 de Derde Republiek begon, die zich kenmerkte door een ongeloofelijk aantal cabinetscrises. Tijdens de afgelopen oorlog hield de Derde Republiek in stilte op te bestaan. Zo spreekt men nu van de Vierde, die dan heden haar nieuwe grondwet heeft gekregen op een wijze, welke het dubieus maakt, of de Vierde Republiek een rustig leven beschoren zal zijn.

De Gaulle, Frankrijks stut, had zich ertegen verklaard. Meer dan 30% der stemgerechtigden bleef thuis, wat altijd gevaarlijk is. Wij hebben dit op Curaçao al enkele malen gezien, indertijd in Hellas en elders. Wanneer men uit protest, hoewel in het bezit van stemrecht, geen gebruik van dit recht maakt, trekt men aan het kortste eind. Zonder de mérites van de nieuwe Franse grondwet te beoordelen — de macht van den president werd kleiner, die van het parlement groter, iets wat in een crisistijd te traag werkt — kan men wel veronderstellen, dat als alle 30% die uit protest thuis bleven naar de stembus waren gegaan, deze grondwet er niet gekomen was. Nu zit Frankrijk ermede. Een grondwet, die maar een 53% meerderheid behaalde en dus steeds stootblok van discussies zal zijn in een tijd, dat eenstemmige voortwaartse koers meer dan ooit geboden ware.

Hoe denkt men over Verbroedering

Mening van vriend en vijand in Duitsland

Merkwaardige Enquete

„Op de Uitkijk" heeft kort geleden een merkwaardige peiling gedaan. Het ging over de vraag, gesteld aan een zeker aantal geallieerde militairen van de bezettingstroepen wat hun voornaamste zorg was.

De vraag had hen op het eerste gezicht een beetje verward. De getrouwden en vaders van gezinnen dachten natuurlijk aan de hunnen, veel van hen maakten zich bezorgd over een nieuwe oorlog. En anderen?

Het is een normaal verschijnsel, dat de grootste zorg van jonge mensen tussen 20 en 30 jaar de zorg is over het meisje dat ver weg is of het meisje dat vlak bij woont. Daarom is het probleem van de verbroedering een buitengewoon groot vraagstuk voor hen, die gedurende één of twee jaar ver van hun vaderland verblijven. In de eerste plaats van de Noordamerikanen, welker verlofstijden schaarser zijn dan die van de Fransen en Engelsen.

Wat de Duitsers betreft, zowel mannen als vrouwen, als je maar vijf minuten met hen converseert, gebruiken ze zeker eenmaal het woord verbroedering. Zij spreken erover met afkeurig, met genoegen of met spotternij, maar zij spréken erover.

Het is het tweede actuele probleem van het huidige Duitsland, zeide een Frankforter dokter.

Het eerste vraagstuk is de voedselvoorziening. De politieke situatie komt slechts op de derde plaats. Daartussen is het de verbroederingsquaestie tussen Geallieerde soldaten en Duitse vrouwen die de gedachten bezighouden.

Hoe denkt men over de verbroedering?

Een stenotypiste van Radio-München (22 jaar):

Ik ben anti-nazi, en ik meen, dat het onze taak is aan de Geallieerden te tonen, dat er ook een ander Duitsland bestaat dan de gaskamers van de SS-monsters. Een Duitse vrouw, waarvan de man krijgsgevangen is en die een Noordamerikaansen of Fransen vriend heeft, is evenzeer oneerbaar als ze een Duitsen vriend had, maar ik vind het natuurlijk en zelfs nuttig dat een meisje met een geallieerden soldaat omgaat.

Het is onjuist, dat de geallieerde militairen het recht niet hebben een Duitse te trouwen. Dat herinnert me een beetje aan de rassentheorie van Hitler.

Een Duits advocaat van het proces te Neurenberg (47 jaar):

Ik sta erop allereerst te vertellen, dat het praatje, dat negentiende van de Duitse vrouwen oneerbaar is, een kletspraatje is. Negentiende van onze „verbroederden" zijn daarentegen „vrije" vrouwen: jonge meisjes, weduwen of gescheiden vrouwen.

Dat wil nog niet zeggen, dat de zeden van onze „vrije" vrouwen juist zijn. Zij die bijvoorbeeld na het vertrek van hun „vriend" achterblijven met een baby, ervaren er de materiële en morele gevolgen van. De hoofdfout echter ligt reeds bij de Nazies. Zij toch hebben systematisch de vrouwelijke eer omlaaggehaald, daar ze de vrouw wilden hervormen in een machine, die alleen maar diende voor kinderfabricage, als het moest dan maar zonder huwelijk.

Een officiersweduwe uit Düsseldorf (31 jaar):

Ik heb mijn man verloren, een broer, twee neefs en twee zwagers. Mijn huis, de winkel van mijn vader, de huizen van het merendeel van mijn vrienden zijn verwoest door de bombardementen. Twee van mijn broers zijn gevangen, een van mijn neefs is in een SS-kamp. Ik bewoon met mijn drie kinderen, mijn ouders en één van mijn tantes (acht personen) een behuizing van twee kleine vertrekken. We moeten met zijn achten leven van 400 mark per maand, ongeveer de prijs van een [illegible] de zwarte markt.

Van de ochtend tot de avond, hoor ik niets dan klachten, verwijten, kreten van haat rondom me. De meeste mannen, die ik ken, zijn zonder werk, verschillenden houden zich om één of androomt ervan, de Nazies te vermoorden, die ons al dat ongeluk gebracht hebben, anderen rekenen de bezetters verantwoordelijk en conspireren reeds tegen hen.

Reeds gedurende zes maanden (hoewel ik Engels spreek) heb ik geweigerd het woord te richten tot een geallieerd militair. De eerste, die ik toevallig heb ontmoet in de trein, heeft me gedurende twee uur verteld over de laatste voetbalwedstrijd van zijn regiment, het bloemenzaad dat hij in Duitsland gekocht heeft en dat hij van plan is in zijn tuin te zaaien na de demobilisatie. Een ogenblik dacht ik te dromen, of teruggekeerd te zijn in de goede tijd van onze grootmoeders vóór .... 1914.

Ik garandeer u, dat het gesprek met dien jongen de mooiste verrassing van mijn leven was. Het was een nieuwe wereld voor me, een groot verschil met de wereld van kwakzalvers, waarin we gedurende tien jaar geleefd hebben. Ik heb dien jongen verschillende malen wéér gezien, we zijn héél goede vrienden geworden. U kunt me geloven of niet, maar de voornaamste oorzaak, dat ik me aan hem gehecht gevoel, is niet het genoegen van omgang met het andere geslacht, noch de cadeautjes, die hij medebrengt voor mijn kinderen...... maar het genoegen elke week enige uren door te kunnen brengen met een wezen, wiens voornaamste gedachten zijn ...... de sport, het tuinieren, de aankoop van een nieuwe pijp, in plaats van het denken dag en nacht zich te wreken, aan samen te zweren, aan te doden.

Een Frans kapitein te Berlijn (30 jaar):

Het verbod of zelfs de minste beperking van de verbroedering is dom en onnodig. In de eerste plaats kan men het niet veroordelen, dat duizenden jonge mensen niet zonder vrouw kunnen leven gedurende maanden of jaren.

Wat betreft eventuele huwelijken tussen Fransen en Duitsers, heeft Frankrijk alle reden, die toe te juichen. Elke Duitse wil graag zes kinderen hebben. Vijftigduizend Duitse vrouwen, naar

Frankrijk gebracht, dat betekent 300.000 kleine Fransen op korte termijn.

Een Franse vertaalster te Freiburg (26 jaar):

Men heeft veel kwaad van ons verteld, omdat enkele honderden of liever enkele duizenden Françaises zich verbroederd hebben met de Duitsers gedurende de bezetting. Ik heb steeds horen vertellen, dat de Duitse vrouwen „los" van zeden waren, maar wat ik hier zie is eenvoudig verschrikkelijk. Ik kan me nog begrijpen, dat de mannen er gebruik van maken, maar ik kan me slecht indenken dat ze er serieus over denken vrouwen te vrouwen, die.........

Hoe ik de houding van de Duitsers verklaar?

Het ontbreekt hun aan wat wij noemen „gezond verstand", maar het is ook mogelijk, dat de verbroedering dient als politiek strijdmiddel.

De burgemeester van een dorpje bij Frankfort waar een teruggekeerde krijgsgevangene bij zijn thuiskomst een zwarte baby vond:

„Hij kwam me opzoeken, om me te vertellen, dat hij zijn vrouw vergeven had, dat hij bereid was, om het kind te erkennen. „Wat wilt u", voegde hij eraan toe, „mijn vrouw is sinds twee jaar zonder nieuws van mij gebleven. Zij dacht, dat ik dood was. Het is gebleken, dat de negersoldaat erg goed voor haar was. Het is hard, de eenzaamheid voor een vrouw van haar leeftijd."

Het is het eerste zwarte kind in het dorp, maar er zijn er in de omgeving niet weinigen.

Het is een schande voor de vrouwen, die ze ter wereld brachten, maar ook een schande voor heel Duitsland. Ik zeg niet, dat een Duits meisje niet eens mag uitgaan met een geallieerd soldaat, maar in geen geval met een neger."

Een dokter uit Stuttgart (40 jaar):

Ik vraag soms aan de vrouwen, waarom ze niet aan de gevolgen hebben gedacht. De meesten zeggen, dat ze het zat waren alleen te zijn en dat ze hoopten dat hun vrienden ze zouden trouwen en dat ze op die manier Duitsland zouden kunnen verlaten.

Een Noordamerikaans politie-officier (27 jaar):

Van alle landen in Europa, hebben de Noordamerikaanse soldaten in Duitsland de meeste lust om te trouwen. Waarom? Allereerst omdat veel van hen van afkomst Duitsers zijn, **maar vooral omdat sinds Mei 1945, millioenen jonge Duitse vrouwen Engels geleerd hebben en zoveel lust hebben om het land te verlaten,** dat ze bereid zijn den eersten den besten soldaat te trouwen of het nu een boerenknecht is of een slagersjongen en zelfs al behoren ze tot een veel lagere klasse. Ik geloof overigens, dat ze goede Noordamerikaanse echtgenoten zouden zijn, misschien zelfs beter dan een Engelse, Franse of Italiaanse.

Een socialistisch raadslid in Heidelberg (38 jaar):

Een van mijn medeburgers, vrouw van een vurig nazie, zelf lid van de Partij, maakte verleden jaar kennis met een Noordamerikaans officier, waarvan ze de vriendin geworden is. Dank zij hem, heeft ze de misdadige vergissingen van het nationaal-socialisme begrepen en enkele weken geleden heeft ze toelating gevraagd tot de sociaal-democratische partij. Terzelfdertijd heeft ze scheiding gevraagd. Ik heb verschillende keren met haar gesproken en ik verzeker u, dat het alles eerlijk is.

Ik ben voorstander van het principe van de verbroedering, hoewel alle gevallen natuurlijk niet zo gelukkig zijn.

Een Christelijk raadslid van Ettingen (30 jaar):

Ik ben anti-nazie en ik weet, dat de verbroedering veel kwaad doet. Een krijgsgevangene, die thuis komt en zijn vrouw vindt in een verhouding met een Noordamerikaan, een arme drommel, die ziet, dat zijn verloofde er de voorkeur aan geeft nu met een Fransman of een Engelsman te gaan... zij zullen allen een vreselijke vijand van dat land worden en de Engelsen enz., haten tot aan het eind van hun leven.

Een vliegerofficier, vermoedelijk lid van een ondergrondse beweging (32 jaar):

We houden in elke stad de lijst bij van vrouwen, die zich verbroederen. Ik zeg niet, dat we ze allen zullen doden, noch zelfs kaal scheren, maar het is zeker, dat haar geval onderzocht zal worden, zo gauw de Geallieerden weg zijn. Het is logisch, dat we een verschil zullen moeten maken tussen haar, die nooit haar eer te grabbel hebben gegooid en haar, die in het donkerste uur van de historie, niets beters vonden te doen, dan zich te werpen in de armen van een leger, dat Duitsland heeft weggevaagd.

Een kappersbediende in Karlsruhe (28 jaar):

Toen ik in gevangenschap was, had mijn vrouw Franse en Noordamerikaanse vrienden. Maar ze heeft me ook bedrogen in 1942—1944, toen ik aan het front was, in die tijd met een politieagent en een SS-officier. Ik ga toch niet scheiden, vooral om onze twee kinderen en ook omdat ik dan onderdak moet zoeken en ik zal het nooit vinden.

Een burgemeestersvrouw uit een klein plaatsje bij de Rijn (31 jaar):

Mijn man, zwaar gewond, werd verzorgd in het hospitaal te Bremen en is pas teruggekeerd in December. De man van mijn jongste zuster is gevangene in Frankrijk. We hebben de Engelsen hartelijk ontvangen. Een gedeelte van ons huis is gevorderd en is bewoond door Britse militairen.

Geloof ons, noch ik, noch mijn zuster, hebben ons ooit verbroederd, niet om politieke redenen, maar heel eenvoudig, omdat we houden van onze echtgenoot.

Als we vrij zouden zijn, zouden we ons evenmin verbroederen. Huwen is verboden, dus verbroedering is amusement. En amusement is niet geoorloofd in een tijd, dat negentiende van het Duitse volk rouwt en de toekomst somberder is dan ooit te voren.

DE GALG.

Woensdag worden elf gehangen,
Boetend voor wat zij misdreven.
Zoals in het Boek der boeken
Voor hun daad staat opgeschreven.

Velen vragen, waarom dezen,
Die, verheven boven wetten,
Zich, als krijgsheer en als viervorst,
Toch ter purge moesten zetten.

Mag de mens op deze aarde
Als een afgod God trotseren
En het levenslicht van anderen
Als ongoddelijk frusteren?

Op de misdaad van het doden
Stelt de Oude Wet de straf.
Die gelijk voor vorst en burger,
God aan heel Zijn Schepping gaf!

LEVITICUS.

Kernpunten uit de nieuwe Franse grondwet

De Franse grondwet voor de vierde republiek welke gisteren met een geringe meerderheid is aangenomen, blijft zich op het beginsel stellen van de rechten van den mens. In haar inleiding heet het dat elke mens, zonder onderscheid van ras, godsdienst of geloof onvervreemdbare en heilige rechten heeft. Ook erkent de grondwet ieders recht om tot vakverenigingen te behoren en te staken. Voorts zegt de grondwet dat alle arbeiders deel zullen hebben, niet alleen in de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden, maar ook in het beheer der bedrijven. „Alle rijkdom, alle ondernemingen, welker exploitatie het karakter heeft of krijgt van een nationale openbare dienst of monopolie, moet in feite ook eigendom worden dergenen die erin arbeiden.

Voorts bepaalt de nieuwe grondwet het volgende over de **staatsinrichting van de vierde republiek:**

Frankrijk is een Republiek, één en ondeelbaar.

Een **president** is staatshoofd, wordt voor zeven jaar door beide vertegenwoordigende kamers gekozen. De president verpersoonlijkt de staat, wat betreft permanentie en continuïteit. Hij behoudt alle prerogatieven kenmerkend voor de parlementaire regeringsvorm. Hij presideert de instellingen die geen politiek karakter bezitten en is arbiter voor de politieke partijen.

Een **minister-president**, die werkelijk hoofd is van de uitvoerende macht. Hij wordt door den president aangewezen, doch moet, voor hij zijn ministerie samenstelt, het vertrouwen van de Nationale Vergadering hebben.

Ministers, die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de Nationale Vergadering en individueel wat betreft hun persoonlijke handelingen.

Algemene en gemeenteraden, welker bestaan en autonomie door de constitutie zijn verzekerd.

Een **parlement** uit twee kamers bestaande. Een eerste kamer of **Nationale Vergadering**, voor vijf jaar gekozen volgens het systeem der directe verkiezing die de „Chambre des Députés" vervangt en een breder machtsbevoegdheid heeft dan deze.

De Nationale Vergadering telt 617 rechtstreeks gekozen leden. Zonder haar goedkeuring kan geen oorlog worden verklaard. Zij heeft haar vertrouwen te schenken aan den door den President aan te stellen cabinetsformateur, voordat deze zijn cabinet samenstelt. Zij alleen bezit de bevoegdheid de wetten en de begroting te voteren en de regering omver te werpen.

De Tweede Kamer, **„Raad der Republiek" genoemd, telt tussen 250 en 320 leden** die voor zes jaar gekozen worden volgens een systeem waarbij elke drie jaar de helft van het aantal leden zal aftreden. De verkiezing is indirect en heeft plaats deels door de Nationale Vergadering, deels door kies-colleges in de gemeenten, de departementen en overzeese gebiedsdelen.

De Raad der Republiek neemt kennis der wets-ontwerpen of wetsvoorstellen door de Nationale Vergadering gestemd. Zij kan deze ontwerpen en voorstellen amenderen. Bij verschil tussen beide kamers moet de Nationale Vergadering tot een tweede lectuur overgaan, terwijl zij zich dan met een absolute meerderheid vóór of tegen moet uitspreken. Ten slotte heeft de Raad der Republiek ook recht van initiatief, maar zijn voorstellen moeten zonder debat de Nationale Vergadering worden voorgelegd.

De Raad der Republiek heeft noch wetgevende macht, noch vermogen **de regering** omver te werpen. Hij zal hierom nooit tot een Senaat kunnen uitgroeien.

Een **economische raad** voor drie jaar gekozen, zal op economisch gebied de nationale vergadering voorlichten.

Een **Opperste Raad** voor de Magistratuur wordt voorgezeten door den President der Republiek, **licht dezen voor** ten aanzien van gratie en benoeming van rechters en waakt over de onschendbaarheid der rechterlijke macht.

Roemenie's olie-industrie bedreigd?

De Franse handelsbelangen in Roemenië worden door politiek in ernstig gevaar gebracht, aldus schrijft een correspondent van „Trouw" uit Parijs:

De oliemaatschappijen, waarbij veel internationaal kapitaal betrokken is, staan als gevolg van een ongunstige prijsregeling aan de rand van een bankroet. Belangrijke ondernemingen die vóór de oorlog onder Franse contrôle waren, zijn nu, omdat zij tijdens de bezetting door Duitsland gerequireerd werden, door de Sovjet-Unie overgenomen. Dit probleem is voor Frankrijk te ernstiger, daar een onbevredigende oplossing precedenten zou scheppen voor eenzelfde gang van zaken op het gebied van de Franse belangen in de industrie van las, cement, textiel, chemische- en pharmaceutische producten enz. Frankrijk heeft daarom reeds stappen ondernomen in Moskou en Boekarest, doch tot nu toe zonder resultaat. Ook op de „Conferentie van Parijs" wordt in zake Roemenië menig woord over deze quaestie gesproken.

Zoals bekend, werd bepaald, dat Roemenië voor $ 300 millioen herstelbetalingen aan Rusland moet opbrengen, en wel in natura, hoofdzakelijk in olie. De prijs van deze olie, na overleg met de Sovjet-Unie vastgesteld, bedraagt nog niet de helft van de prijzen op de internationale markt. Zuid-Afrika diende op de Parijse conferentie een amendement in voorstellende een gelijkschakeling met de wereldprijzen te treffen. De Sovjet-Unie verzette zich daartegen.

Wat zijn enkele gevolgen van dit lage prijzen in Roemenië?

Om te beginnen moet dit land thans om het bedrag van $ 300 millioen te halen, veel meer olie leveren.

In de practijk gaat de gehele export naar de Sovjet-Unie, slechts het Roemeense binnenlandse verbruik kan er nog af. Voorts komen de ondernemingen, wier exploitatiekosten slechts voor driekwart gedekt worden door deze verkoopprijs, aan de rand van het bankroet te staan. Zij zien zich genoodzaakt een beroep op de banken te doen. Ook deze echter staan onder Russische contrôle: indien de Sovjet-Unie wil, is het niet moeilijk de maatschappijen tot faillissement te brengen. Daar is voor een belangrijk deel Frans geld (Nederlands kapitaal overigens ook) bij betrokken.

Op 8 Mei 1945 werd te Moskou bij verdrag een Russisch-Roemeense petroleummaatschappij gesticht, de „Sovrom Petrol". **Het Roemeense** aandeel bestond uit de verschillende ondernemingen, die onder nationale contrôle stonden en uit alle in kaart gebrachte, maar nog niet geëxploiteerde gronden. Rusland droeg, behalve technisch materiaal, het kapitaal bij van elf maatschappijen, dat nominaal 1.760 millioen Lei beliep. Daar waren drie Duitse bij, maar ook de Frans-Belgische „Concordia", en de „Colombia", die geheel onder invloed van Frans kapitaal stond. Zij waren tijdens de bezetting door Duitsland in bezit genomen. Frankrijk eist ze thans terug, tot heden zonder succes.

Maar buiten het kader van de „Sovrom Petrol" vindt men in Roemenië nog andere oliemaatschappijen, waaronder zeer belangrijke. Hiertoe behoort bijvoorbeeld de „Steaua Romana", die grotendeels met Frans kapitaal werkte. Ook deze onderneming loopt gevaar door de huidige prijspolitiek.

SAKSEN.

Wij lezen in „De Nieuwe Nederlander":

Vele critici bij de Westelijke mogendheden betreuren het zeer dat hun militaire en politieke leidslieden bij de definitieve bezetting van Duitsland de streek van Leipzig en Dresden hebben ontruimd in ruil voor een deelneming aan de bezetting van Berlijn. Dat is volkomen te begrijpen, want Saksen is een uitermate belangrijk verbindingspunt. Het brengt de Russische militairen haast angstig dicht bij de Rijn en wanneer deze streek militair in handen was van de Westelijke Geallieerden, zouden die daarmede een uitermate hinderlijk obstakel in handen hebben voor de Russische verbindingen tussen Berlijn en Praag.

Het is ongegrond alarm om te menen, dat de Russen van hun inderdaad vooruitgeschoven posities uit in de eerstkomende tijd tot de aanval op de Westelijke mogendheden zullen overgaan. De alarmtoestand onder vele Noordamerikanen, die per vliegtuig Europa ontvluchten (het verkeer Oost-West over de Oceaan is de laatste weken aanzienlijk groter dan het verkeer West-Oost) is niet gegrond op de feiten, maar slechts op zenuwachtigheid over de inderdaad weinig tegemoetkomende houding van Molotov in Parijs.

Maar men moet de zeer scherpe uitlatingen in Parijs zien als een krachtmeting en niet als de aankondiging van een werkelijke strijd. Wij willen de houding van de Russen daar in het algemeen zeker niet verdedigen, maar het is nu eenmaal een feit, dat de Westelijke mogendheden de indruk maken op de Russen van terug te willen komen op hun eens gegeven woord.

Gedurende de oorlog hebben Roosevelt en Churchill aan de Russen practisch geheel Oost-Europa beloofd in de hoop hen daarmede tot een uiterste krachtsinspanning in de oorlog te prikkelen. Dat is gelukt — en nu zou men de invloed van den Russischen beer in Europa graag weer wat willen terugbrengen. Dat is van de Westelijke mogendheden te begrijpen, maar het is van de Russen evenzeer begrijpelijk, dat zij er zich tegen verzetten. Vandaar de bezetting van zoveel mogelijk militaire machtsposities over en weer. Vandaar de grote woorden in Parijs. Maar aan oorlog zijn wij nog niet toe.

DE EERSTE DAJAKSE PRIESTER.

Wij lezen in het Indisch Missietijdschrift:

„Toen Nederland in oorlog geraakte in 1940 en de Missie veel hulp uit Nederland missen moest, kwam het Dajakseminarie te Pontianak in een ernstige crisis. Het was vooral de vraag van personeelsvoorziening bij de grote uitbreiding van zielzorgwerkzaamheden. De Apostolische Vicarius besloot met grote spijt de opleiding van zijn priestercandidaten tijdelijk toe te vertrouwen aan anderen en zond de seminaristen gedeeltelijk naar het Seminarie van Flores en gedeeltelijk naar Java.

De internering volgde en jarenlang hoorde Mgr. Van Valenberg niets van zijn priestercandidaten.

Maar wanneer Mgr. Van Valenberg dan eindelijk weer is teruggekeerd in Pontianak en wanneer tegen het einde van 1945 stilaan het missiewerk op Borneo wordt hervat, kwam geheel onverwacht het zo blijde bericht, dat op Flores de studies geregeld voortgang hebben gehad, dat ook de Dajakse studenten hun studies hebben kunnen vervolgen en dat op 16 September 1945 de eerste Dajaksjongen tot priester is gewijd. Na al de doorstane ellende en bij al de zorgen van elke dag voor heropbouw en herinrichting is dat bericht voor Mgr. Van Valenberg en zijn missionarissen een ongekende vreugde.

Twaalf jaar geleden begon wijlen Mgr. Bos het seminarie. Aloysius Ding was één der drie eerste leerlingen. De oorlog dwingt er toe de studenten elders heen te zenden en juist daar blijft de gelegenheid tot verdere studie mogelijk, wat op Borneo niet geschied zou zijn. De Paters S.V.D. zetten de opleiding voort en werden er niet al te zeer in gehinderd, tenminste het werd niet mogelijk gemaakt. En die omstandigheid is voor de Borneo-missie het geluk geweest.

Mgr. Leven, de Apostolisch Vicarius van Flores, heeft dezen eersten Dajaksen jongeman de Heilige Wijding van het Priesterschap gegeven en daarmede het werk van Mgr. Bos voltooid en tegelijk een grote vreugde bereid aan Mgr. Van Valenberg, die kort na de terugkeer uit de ballingschap temidden van zijn grote en zware zorgen deze troost mocht ontvangen.

De Missie onder de Dajaks was rond 1890 begonnen met een nederzetting te Sedjiram, maar de missionering kon door personeelsgebrek der Paters Jezuïeten niet flink worden aangepakt en de statie leidde een zeer kwijnend bestaan. De overneming der Missie door de Capucijnen in 1905 maakte het mogelijk ook meer zorg en aandacht te gaan geven aan de binnenlanden en de Missie daar uit te bouwen.

Toen stond de Dajak nog bekend als de koppensneller en alhoewel het nog maar zeer zelden gebeurde, dergelijk barbaars optreden tegen vijanden kwam nog ooit voor. Het volk was en is nog primitief in beschavingsvormen en levensgewoonten. Maar daar waar het Geloof ingang vond en de genade de geesten heeft verhelderd, is blijkens de ervaring in oorlogstijd de godsdienstzin ook stevig gevestigd. Groot is de groep van katholieke Dajaks nog niet. Wellicht ruim 600 temidden van vele duizenden heidenen. Maar het is een krachtige kern gebleken.

En uit die kern heeft Gods genade den eersten Dajaksen priester geroepen om straks onder zijn eigen volk het Evangelie te gaan prediken.

Gods zegen begeleide den eersten Dajaksen priester, Aloysius Ding."

GEBOREN:
ROBERT JULES LOUIS
zoon van
T. SPROCKEL EN M. SPROCKEL - DUDAR
St. Elisabeth Gasthuis. 12 - 10 - '46

Gisteren overleed op 71 jarige leeftijd na meer dan 50 jaren trouwe dienst onze geachte werknemer
Manuel Constantin Martina.
De teraardebestelling zal plaats vinden hedenmiddag 4 uur op Sta Rosa.
Namens de familie Winkel
W. H. Winkel F.W.P.Z.

„Journalistiek Leven in Curacao"

Een afscheidscadeau

Naar wellicht bekend zal zijn, zal de redacteur van dit dagblad Dr. Joh. Hartog binnen enkele weken dit gebiedsdeel verlaten.

We weten dat niet slechts het heden doch ook het verleden van Curaçao zijn belangstelling had, en nu bij het scheiden verschijnt zijn groot geschiedwerk „Journalistiek leven in Curaçao".

Vóór ons reeds verscheen er een enthousiaste recensie van de hand van El(ias), die vooral laat uitkomen, hoe waardevol voor de Curaçaose journalistiek de komst van Dr. Hartog was.

De Heer Elias, vroeger verrijkt met de Duitse titel van perschef, kan niet nalaten verder ons journalistiek leven te kleineren en het te verrijken met predicaten als „katachtig".

Arme man, hij dacht dat we hem zo maar in eens om de hals zouden vallen, omdat hij de „goedheid" had een artikeltje van ons eens over te schrijven voor de oorlogspers, die we toen hadden in Londen.

Dr. Hartog heeft in zijn studie ontzettend veel werk moeten verzetten. Het was een gezoek en dit temeer, daar de geschiedenis van de negentiende eeuw voor Curaçao nog niet geschreven is. Pater Dalhaus openbaart, dat Hamelberg er geen zin in had, om die moreel niet hoge tijd te behandelen.

Ook uit Dr. Hartogs boek blijkt hoe laag de stijl van de journalistiek kon zinken. Het is de zg. „rekelsjournalistiek", die nog wat naleeft in enkele periodieken.

Iemand, die Curaçao niet kent, ziet niet de waarde van de kranten, daar hij al die namen als ever machtig en sterk aan zich voorbij ziet trekken. Voor Dr. Hartog was het ook moeilijk te bepalen, hoe sterk de invloed der kranten stuk voor stuk was, daar ze niet meer bestaan zelfs. Opvallend is, dat bij de bespreking van de Curaçaosche Courant, er geen aanmerking wordt gemaakt op het peil van de krant in de jaren van Gouverneur Raders, toen door actie van Ds. Conradi er een anti-katholieke rel was ontstaan en de Curaçaosche Courant zakte tot een antipapistisch blaadje.

Dat de geestelijkheid al vroeg journalistieke aanleg had, mag blijken uit het feit, dat Pastoor Eisenbeil in de jaren twintig van de vorige eeuw reeds stukken publiceerde in de Curaçaosche Courant.

Over persvrijheid is al veel vroeger ruzie geweest dan Dr. Hartog wel opgeeft. Iemand vond het in het jaar 1847 nog nodig om scherpe critische artikelen tegen het beleid van Gouverneur Raders te schrijven in de Arnhemse Courant. Die artikelen kennen we niet, doch wel een brochure verscheen naar aanleiding van die artikelen. De brochure heeft de wijdse titel van „Blik op de vroegere en tegenwoordige toestand van het eiland Curaçao" naamloos uitgegeven bij H. V. van Gogh te Rotterdam 1848. Het blijkt uit die brochure, dat men „in het oude stelsel" volgens den schrijver van de Arnhemse Courant, „knellende banden had waardoor de drukpers, geen vrijheid gelaten wordt om den publieken geest te helpen ontwikkelen en de bestaande misbruiken aan te wijzen, ten einde de kolonisatie aan te moedigen en het regt en de geregtigheid voor te staan". Klinkt dat niet erg modern! In 1847 geschreven.

En weet u wat de brochure van Raders antwoordt: „ten aanzien van de drukpers aan welke geen vrijheid zoude gelaten zijn, moeten we zeggen, dat dit niet geheel en al kan ontkend worden en het wel te wenschen ware, haar aan een mindere censuur onderwerpen te zien, onder zoodanige bepalingen nogtans, als het bestuur tot instandhouding der rust en orde in eene gemengde maatschappij waaronder men tevens eene slaven magt telt, noodig zou worden ontwikkeld.

In hoeverre nu hierdoor de publieke geest zou worden ontwikkeld is eene vraag, die men eerst in den loop des tijds zou kunnen beantwoorden".

Als we Dr. Hartogs lijst nakijken bestond er geen enkele krant buiten de Curaçaosche Courant vóór het jaar 1862 zou dit misschien, gezien het bovenstaande, niet betwijfeld moeten worden?

Over de journalistiek te spreken van Curaçao gaf ons reeds een boek van 350 blz., doch ook ishet interessant te weten, hoe Mgr. Niewindt in een brief aan kamerlid Luyben citeert uit de Nieuwe Rotterdammer volgens de speciale editie voor de West.

De Nederlandse kranten, werden ook aardig gevuld met ingezonden artikelen uit de West.

Zo zien we dat „de Tijd" een flater begaat door een paar stukken op te nemen tegen Gouverneur Van Lansberg, zo erg, dat Mgr. Niewindt op zijn sterfbed liggend zijn secretaris gelast toch nog een stuk te schrijven om dien Gouverneur „de enigste goede", dien Mgr. Niewindt gekend heeft te verdedigen.

Extra bulletins kenden de kranten hier ook, zo gaf de Amigoe di Curaçao er een uit bij de dood van Mgr. Van Ewijk en bij de aankomst van den consecrator van Mgr. Reyner.

De lezers van „El Sol" kregen in het jaar 1913 bij het vijftigjarig emancipatie-feest een gedicht op Rood-Wit-Blauw papier. (Het gedicht en de muziek zijn van den heer Royer, het wordt nog gezongen door Mejuffrouw Pinto in het kinderuurtje voor de Curom.) Zie nummer 94 bij Dr. Hartog.

Het vierde hoofdstuk over de drukkerijen in het boek van Dr. Hartog kunnen we nog wel wat aanvullen.

Inderdaad heeft Mgr. Niewindt in 1843 een drukpers gekocht. Hij deed het „ten koste van de missie en met goedkeuring van den procurator van de missie Mgr. Van Wijkersloot.

Pater Dalhaus beweert toen (zonder bewijs) dat die pers op Barber geplaatst werd. Mgr Niewindt zegt ervan, dat het „een vrije goede drukkerij" werd doch dat „bij gebrek aan een drukker" de drukkerij „in verval geraakte en verloren ging".

Aldus schreef Mgr. Niewindt in 1851 de geschiedenis van de eerste drukkerij.

Dat er geen drukkerij meer was, kan afgeleid worden uit het feit, dat pastoor Putman van St. Rosa, die veel boekjes op zijn naam heeft staan, in het jaar 1849 naar de drukkers A. L. S. Muller en J. F. Neuman moest lopen, om zijn boekje „Boeki di Oracion" gedrukt te krijgen.

Gelukkig was echter uit Nederland na de vacantie van Pastoor Putman ook een drukker meegekomen. De man heette Van Herpen. Dat was maar goed ook, want, schrijft Mgr. Niewindt (in 1851) we moesten met ons drukwerk, cartabal, catechismussen en herderlijke brieven naar een anderen drukker en dat kostte zoveel, dat men niet aan alle kinderen een catechismus kon geven.

In het jaar 1850 drukt men weer zelf, want de nieuwe drukker en boekbinder Johannes Godefridus van Herpen was op 6 Juni 1849 aangekomen. Zijn formeel contract met Mr. Niewindt is getekend op 1 Mei 1851. Hij werd toen aangenomen voor 200 gulden per jaar. O, die oude tijd!

Pastoor Putman is erg enthousiast en schrijft dat hij te St. Rosa — daar was toen de drukkerij —, verschillende boekjes heeft kunnen drukken op **eigen** drukkerij.

Dat woord „eigen drukkerij" schijnt Mgr. Niewindt niet aan te staan. Pastoor Putman had wel den drukker uitgezocht, doch, schrijft hij in 1851, „het is niet iets particuliers, de drukkerij is het eigendom van de missie. En de waarde ervan is groot." Derzelfder nut werd in het Moederland, toen hetzelve gekocht werd algemeen erkend. God weet wat hier al op de Protestantse drukkerij tegen onze Heilige Godsdienst gedrukt zoude worden, zoals men tevoren plagt te doen, indien men niet wist, dat ik een drukkerij ter mijner dispositie heb."

De schrik sloeg Mgr. Niewindt om het hart, toen hij zag dat men op zijn begroting voor de missie geen 300 gulden meer gevoteerd had voor zijn drukkerij. Hij schrijft er onmiddellijk een brief over naar den secretaris van den inmiddels overleden procurator van de missie.

Hoe zal hij (Mgr. Niewindt) de kosten nu betalen; hij heeft het hele jaar twee drukkers laten werken en een knecht? En het contract met den drukker loopt nog door. De situatie schijnt gered, het drukken gaat door. Ook gaat het drukken door, als Mr. Niewindt en Pastoor Putman vertrekken. We zien, dat de drukkerij dan op Barber is. Want, laat Mgr. Niewindt weten, dat is goedkoper, daar heeft hij school, seminarie en drukkerij bij elkaar. We denken, dat Pater Dalhaus misschien in de war is met deze overplaatsing naar Barber. In 1854 was de drukkerij daar op Barber.

Drukker Van Herpen vertrok in 1856 van Curaçao.

Jammer is, dat we het boekje dat de vrijheidsheld van Santo Domingo er heeft laten drukken, nl. het boekje van den Priester Caspar Hernandez over de rechten van de kerk, nooit is teruggevonden, terwijl Mgr. Niewindt toch uitdrukkelijk zegt, dat het is opgestuurd naar den nuntius in Den Haag.

Later zien we nog, dat een drukker B. C. Henriquez een goed getuigschrift krijgt op 12 Januari 1862. De man vertrok naar Santo Domingo. Kwam hij daar misschien vandaan? Het was goed een Spanjaard tot drukker te hebben, want men drukte ook Spaanse catechismussen.

Ons is niet bekend of Dr. Hartog „Del Curazao que se va" van John de Pool kent, ook daar ziet hij de journalistiek behandeld.

Het boek van Dr. Hartog geeft veel over Curaçao en wat men al reeds bijna weer vergeten was. Nu men het leest groeien de herinneringen op, herinneringen, die soms bitter zijn, herinneringen die getuigen van hard werken, van werkelijk apostolaat.

Dr. Hartog laat zien dat het leven op Curaçao niet kalm was, hij laat zien wat voor bizarre planten er kunnen groeien, wat voor mooie gewassen er op groeiden. Zijn boek is een waardevol afscheidscadeau.

W. M. Brada.

Naschrift: Het door Pater Brada besproken boek is nog niet op Curaçao aangekomen, doch kan in de plaatselijke boekhandels worden besteld.

THE CURAÇAO GAZETTE.
AND COMMERCIAL ADVERTISER.

NUMBER I.] FRIDAY, DECEMBER 11, 1812. [Price Eight Dollars Annually.

The pleasure that most people experience in the perusal of a Newspaper, principally arises from the knowledge of the multifarious transactions of the political military, literary, and mercantile world.

Our fancy can hardly enter into a more interesting subject, than to trace the progress of an army through all the vicissitudes of a campaign, or to view the intrepid and hardy mariner following the face of his country, on the furious billows of the boundless ocean, or blockading them in their own ports with invincible patience, and inexhaustible spirits.

To no person is it of greater importance to learn the posture of affairs at home and abroad, than to the Merchant—he finds it his interest to know where he can acquire such articles of Commerce as may best answer his speculations, and at what market he can vend, at the highest price, such as he possesses. The Politician must hold it essentially necessary to ascertain the modes of government in different quarters of the globe; the resources of a country, its strength, funds, and every thing calculated to carry on a war.

However, it is not the lot of every one to be a Merchant, or a Politician; but this precludes not the utility of possessing and gaining a part of that knowledge so essential to the one and the other; it must generally be derived from the same source, (a Newspaper), and it yields nearly an equal share of satisfaction to all.

The perusal of political and commercial publications, tends to enlighten the understanding, and enlarge its conceptions, and banishes that narrowness of intellect, by which those are distinguished, whose ideas have never extended beyond the limits of their own business.

The ground-work of this Paper is to calumniate or injure, directly, or indirectly, no person whatever. If folly and vice be sometimes lashed, it shall be done in such a manner as to prove derogatory to no society or individual. Ample encouragement is holden out to every one, who may think proper, to have promulgated any useful and public intelligence, and whoever may be disposed to communicate any such to the Editor, shall meet with unreserved attention.

The object of the Printer is centered in the hope of acquiring the good-will of the Public, and particularly his Subscribers, and all those who may favor him with employment; for the attainment of which end, every requisite in his line is now at hand, to accomplish with expedition and care the requests of the Public.

FOR ST. THOMAS

THE Fast Sailing Pilot Boat Schooner, AMBUSCADE, will sail for the above Island on Saturday next. For Passage apply at the Store of Messrs. ROBERTSON & BELT.
Curaçao, Dec. 10.

FOR FREIGHT.

THE English Schooner of Twenty Tons ROSALIA, Rose, Master, to any of the West India Islands. For further particulars apply to Mr. JAMES CANTFORT, Interpreter.
Curaçao, Dec. 11.

FOR SALE.

THE Bermudian Built Sloop, JOLLY TAR, in the best order. For further particulars, apply to Mr. JAMES CANTFORT, Interpreter.
Curaçao, Dec. 11.

FOR SALE.

AN agreeable situated DWELLING HOUSE, on the Water side, in la Otra Banda, having a beautiful Prospect of the Sea: with considerable Stores, Cisterns, Stables, and many other conveniencies, fitted out in the best and durable style. For further particulars, apply to Mr. JAMES CANTFORT, Interpreter.
Curaçao, Dec. 11.

FOR SALE.

A PLANTATION, in an agreeable and healthy situation with Twenty Working Negroes, and a good Inventory, on reasonable terms. For further particulars, apply to Mr. JAMES CANTFORT, Interpreter, Where the Inventory may be seen.
Curaçao, Dec. 11.

LONDON GAZETTE EXTRAORDINARY.

DOWNING-STREET, SEPTEMBER 4.

Major Burgh, Aid-de-Camp to the Marquis Wellington, has this day arrived at Lord Bathurst's Office, with dispatches, addressed to his Lordship by Lord Wellington, dated Madrid, the 13th and 15th ultimo, of which the following are extracts:

Madrid, August 13.

Having found that the army under Marshall Marmont continued their retreat upon Burgos, [illegible] the field again for some time, I [illegible] Bonaparte to a general action, or [illegible] drid.

Accordingly I moved from Cuellar on the 6th instant. We arrived at Segovia on the 7th, and at St. Ildefonso on the 9th, where I halted one day, to allow the right of the army time to come up.

No opposition was made to the passage of the [illegible] the mountains; and Brigadier-Gen. D'Urban, with the Portuguese cavalry, and first light battalion of the King's German Legion, and Captain M'Donald's troop of horse artillery, had been through the Guadarama pass since the 9th. He moved forward on the morning of the 11th from the neighbourhood of the Galapagos, and supported by the heavy cavalry of the King's German Legion from Torrelodones, he drove in the French cavalry, about 2000 in number, and placed himself at Majalahonda, with the Portuguese cavalry, and Capt. M'Donald's troop, and the cavalry and light infantry of the King's German Legion at Las Rozas, about three-quarters of a mile distant.

The enemy's cavalry, which had been driven off in the morning, and had moved towards Naval Carnero, returned about five in the afternoon, and Brigadier-General D'Urban having formed the Portuguese cavalry in front of Majalahonda, supported by the horse artillery, ordered his cavalry to charge the enemy's leading squadrons, which appeared [illegible] advanced to be supported by their main body. The Portuguese cavalry advanced to the attack, but unfortunately [illegible] they reached the enemy; and they fled through the village of Majalahonda, and back upon the German dragoons, leaving behind them, unprotected and unsupported, [illegible] Captain M'Donald's troop, which had been moved forward to co-operate with the cavalry. By the activity of the officers and soldiers of Captain M'Donald's troop, the guns were however, moved off; but owing to the [illegible] the ground over which they were moved, the carriage of one was broken, and the others were overturned, and three guns fell into the enemy's hands.

Hier heeft men de voorpagina van de oudste krant van het eiland Curaçao, gedateerd 11 December 1812. Dit blad wordt thans voortgezet onder de naam „Curaçaosche Courant".

EL PREGONERO
DE LA COLONIA CURAZAO
Intereses generales de la Colonia, Remitidos, Avisos, Literatura, Anuncios, Variedades.
DIRECTOR Y REDACTOR.
J. CAMILO PALM

EL AMIGO DEL HOGAR
Julio 1934.
por EMILIO L. HENRIQUEZ
Repartición Gratis

S. E. L. Maduro & Sons
DE RUYTERKADE No. 2

AÑO I — NUMERO 41
LA TRIBUNA
Semanario de interes general
Redactor: Emilio L. Henriquez

-LA ESPERANZA-
SEMANARIO
LITERATURA, ARTE, COMERCIO Y VARIEDADES
DIRECTOR-REDACTOR

Hernán Cortés
NOVELA HISTORICA POPULAR

Advertentie.

Iets van het levenswerk van den journalist J. Camilo Palm. Volgens Pater Brada gaf „El Sol" in 1913 bij het vijftigjarig emancipatie-feest een extra-bulletin uit op rood-wit-blauw papier.

SPORT

K. S. C.

Korfbal Yes — A.K.S. 2 — 0
Vite — B.O.Y.S. 0 — 0

Door de laatste uitslag kwam Bito wederom in het bezit van de kampioenstitel. In het jaar 1940 werd Cito, in het jaar 1941 Independiente, in het jaar 1942 Vitesse kampioen voor korfbal bij de K. S. C., Bito verkreeg de titel in het jaar 1943 en behield de titel ook voor dit jaar.

Voetbal.

K.S.C. Eltal — Johan Maurits 6 — 1
Ambachtschool — Sithoc 0 — 2
Neptunus — The Western Stars Gewonnen door Neptunus bij default.
Tropials — Republiek 1 — 6.

TENNISWEDSTRIJDEN NIET UITGESPEELD.

Geen van beide dubbelwedstrijden die tijdens het weekeinde plaats vonden op de C.S.C.-banen, zijn uitgespeeld.

Zaterdag speelden Aruba's Henriquez en Curaçao's Noordhoek-Hegt tegen het Venezolaanse paar Carlos Lopez en Francisco Morales. Elke partij had twee set gewonnen doch Henriquez en Noordhoek-Hegt stonden met 5—3 voor in de laatste set toen laatstgenoemde kuitkramp kreeg. Vordat de kramp over was, trad de duisernis in zodat de wedstrijd niet kon worden voortgezet. Donderdag aanstaande wordt hij geheel overgespeeld. De entree bedraagt dan 1.50 gulden.

Zondagmiddag kwamen Chumaceiro en Schnepper van Curaçao uit tegen de Jamaicanen Eddy Aris en George Williams. De stand was 4—6, 7—5, 4—6, 6—4 toen de duisternis intrad. Hedenmiddag wordt de laatste set gespeeld. De toegang is vrij.

Morgenmiddag wordt de semifinale in de reeks enkelwedstrijden gespeeld tussen Norman Chumaceiro en Oscar Salas. Woensdag komt Alex Jesurun van Curaçao uit tegen Carlos Lopez van Venezuela. De winnaren van deze wedstrijden komen dan Zaterdag tegen elkaar uit in de finale.

Zondag wordt de finale der dubbelwedstrijden gespeeld. In de loop van de week krijgen de sportenthousiasten dus verschillende interessante wedstrijden te zien.

EEN ANDERE LEZING.

De heer Willy Willems, Penningmeester van de Curaçaose Voetbalbond en een der leiders van de ploeg die in Nederland optrad, is gisteren per vliegtuig op Curaçao teruggekeerd. De CVB vroeg hem omtrent het incident in de wedstrijd tegen V.U.C. en meldt ons hierover thans het volgende:

De ploeg zou op de middag van deze laatste wedstrijd om 13.30 uur uit Amsterdam naar Den Haag vertrekken. De spelers Pietersz en Confesor, die met den heer G. Rosario uit waren, verschenen niet op tijd voor het vertrek. Op het voetbalterrein te Den Haag aangekomen werd toen een elftal samengesteld, waarin deze spelers niet voorkwamen. Voordat de wedstrijd evenwel aanving, verschenen de beide spelers en eisten van den leider, den heer Walter van Rosberg, dat zij zouden meedoen, omdat anders geen der spelers van S.U.B.T. zou spelen. Practisch kwam het er dus op neer, dat de wedstrijd dan geen voortgang zou kunnen vinden. De heer Van Rosberg besloot toen de beide spelers te laten meedoen. Vóór de rust evenwel kwam V.U.C. met 3—0 voor te staan. Na de rust vielen Pietersz en Confesor uit (volgens het vroegere door ons verstrekte bericht waren zij toen juist ingevallen). Ook viel Mario Jansen uit. De invallers, die de 5—3 zege toen hielpen bevechten waren: Vlinder, die in plaats van Mercera als spil optrad; Coffie, die Confesor in de voorhoede verving zodat deze de plaats van Pieters in de achterhoede kon innemen; en Federico Jansen, die Mario Jansen in de voorhoede verving.

„SURINAME WINT EN VERLIEST.

De voetbalclub „Suriname" van Aruba heeft bij haar bezoek aan Curaçao een wedstrijd gewonnen en een verloren. De eerste, tegen Jong Curaçao, werd gewonnen met 2 — 1. De tweede tegen Jong Holland, werd verloren met 3 — 1.

Deze punten geven de verhoudingen goed weer. Zaterdag wist Jong Curaçao het eerste doelpunt te maken, doch spoedig had „Suriname" gelijk gemaakt, terwijl na de rust het winnende doelpunt volgde.

Zondag wist Jong Holland in de eerste helft een voorsprong van drie doelpunten te krijgen, waarvan een door den Surinaamsen back in eigen doel gekopt werd. Een strafschop tegen Jong Holland, door Nahar genomen, werd door den kleinen Jong Holland doelman goed gehouden. Na de rust wist Nahar evenwel het enige tegenpunt voor zijn ploeg te maken. Het is jammer, dat als gevolg van de slechte leiding, er in de tweede helft van deze wedstrijd wat ruw gespeeld werd en er enkele malen bijna gevochten werd De Surinaamse doelverdediger Naloop moest aan het eind van het veld gedragen worden.

Al met al kan „Suriname" tevreden zijn over de behaalde resultaten. De ploeg heeft enkele goede spelers. Vooral de spil Wim Echteld kweet zich op uitmuntende wijze van zijn taak. Aan het ploegverband ontbreekt evenwel nog veel. Door gestadige oefening zou veel bereikt kunnen worden.

Het huizenprobleem in Nederland

Montagewoningen moeten op ssg brengen.

door

F. JOS DE FRAITURE.

Nijmegen.

Bij een vroegere gelegenheid hebben wij al eens gewezen op het groot woningtekort in Nederland. Normaal werden vóór de oorlog 40.000 huizen per jaar bijgebouwd. Gedurende de oorlogsjaren stond de nieuwbouw stil alleen, maar werden bovendien vele duizenden woningen vernield. Men heeft nu berekend, dat om het ontstane tekort in te halen en aan de nieuwe vraag te voldoen, het nodig zal zijn gedurende een reeks van jaren 70.000 huizen per jaar te bouwen. Daartoe evenwel ontbreken zowel de materialen als de geschoolde bouwvakarbeiders.

Teneinde uit de impasse te geraken heeft de Regering het oog laten vallen op de zogenaamde montagewoningen, huizen die op de bouwplaats slechts in elkaar gezet en afgewerkt behoeven te worden, nadat de samenstellende delen van tevoren zijn gefabriceerd. Men bouwt ze zowel in Amerika als in Engeland en Zweden. De Noordamerikaanse en Zweedse typen zijn voor ons land ongeschikt, omdat ze voor het grootste deel uit materiaal bestaan, dat hier te lande zeer schaars is. Het Engelse type daarentegen is ook in Nederland bruikbaar.

Het Ministerie van Openbare Werken en Heropbouw knoopte daarom onderhandelingen aan om de licentierechten voor Nederland te verkrijgen en die besprekingen hebben tot resultaat gehad, dat ook hier te lande huizen volgens het Engelse Airey-systeem gebouwd gaan worden. De Aireywoningen zijn van beton. Ze worden op een bijna normaal fundament opgetrokken uit aan speciale stijlen bevestigde betonnen platen. Die stijlen worden ook aan de binnenkant bekleed, zodat een spouw ontstaat, die ten behoeve van een grotere isolatie gevuld kan worden met glaswoldeken.

Behalve de materiaal-besparing — er wordt in deze huizen practisch geen baksteen en slechts zeer weinig hout verwerkt — is vooral ook de uiterst eenvoudige manier van bouwen een groot voordeel. Voor de samenstelling van deze woningen is slechts 10% geschoold personeel nodig; de andere 90% behoeft geen enkele oefening.

In Engeland zijn Aireyhuizen gebouwd door pas gedemobiliseerde soldaten, die voordien nimmer in de bouwvakken werkzaam waren geweest, en zowel de tegenwoordige Britse Minister van Openbare Werken als diens voorganger hebben eigenhandig de vereiste handgrepen uitgevoerd. Tenslotte is ook de tijdsbesparing bij de bouw een belangrijke factor.

Dit alles zijn natuurlijk voordelen, die mettertijd ook met montagewoningen van Nederlandse vinding bereikt kunnen worden. Doch voor elk nieuw ontwerp zijn uitgebreide proefnemingen nodig en daarbij moeten de kinderziekten „uitgedokterd" worden. Dat is bij het systeem-Airey reeds geschied en ook dáárom begint men hier te lande volgens dit principe huizen te bouwen.

In de resterende maanden van dit jaar zullen de fabrieken van de firma De Vries Robbé en van Betondak Arkel, voor zover nodig speciaal ingericht worden op de vervaardiging van de onderdelen. De voorbereidingen zullen omstreeks Nieuwjaar zover gevorderd zijn, dat dan de samenstellende delen van drie à vier huizen per dag gefabriceerd kunnen worden. In 1947 zullen dan de eerste 1000 montagewoningen gebouwd worden, die geenszins beschouwd moeten worden als noodwoningen, maar daarentegen als huizen met dezelfde levensduur als normale baksteenhuizen. Juist daarom zal bijzondere aandacht besteed worden aan het Nederlandse karakter, dat ook aan deze montagewoningen gegeven kan worden door bv. er een schuin dak op te zetten in plaats van een plat zoals in Engeland, door het aanbrengen van een dun laagje van gemalen bakstenen of dakpannen op de betonnen muren, waardoor het aanzien meer aan het Nederlandse type wordt aangepast en vooral door de bouwontwerpen te laten maken door vooraanstaande Nederlandse architecten.

Op deze wijze kan een resultaat worden verkregen, dat wellicht het verder gaan met de reeds allerwegen begonnen doch zo verfoeide noodwoningbouw overbodig maakt.

nodig heeft. Vroeger trok men het blad eraf en men had een nieuwe maand. Nu moet men vier punten bestuderen hoe het blad eraf te halen. Niemand wien wij de gebruiksaanwijzing lieten lezen, begreep haar. Wij zullen dus maar gewoon de voorbije maanden afscheuren.

TOESTAND PASTOOR VOLK.

Naar wij vernemen is de toestand van Pastoor Athanasius Volk O.P., die Donderdag jl. geopereerd werd, iets beter.

MARTA SPOEL ZINGT.

Mevrouw Marta Spoel, thans in Panamá, heeft jongstleden Vrijdagavond tezamen met het duo Alexander en Elisabeth Feinland een avond gegeven. Ten huize der Feindlands „Zonnig Huis" worden van tijd tot tijd kamerconcerten gegeven en nu was Mevrouw Spoel, wie ter een zulk een avond plaats vond. Hans Janowitz begeleidde aan de piano. Op het programma kwam o.a. voor Haendel, Beethoven, Debussen en ook enkele liederen van C. Engels (Mijn kleine zusje) en A. Spoel (Geluk e.a.).

NIEUWE KALENDERS.

Van de Pan-American ontvingen wij reeds een fraai gedrukte maandkalender van 1947. Mooie prenten uit alle delen van het wereldddeel waar de Pan-American vliegt. Duidelijke letters, zachte kleuren maken deze kalender een kostbaar bezit.

Tevens is hij het bewijs van de moderne tijd, waarin zelfs een kalender een gebruiksaanwijzing

van de oude kaarten kan toetsen.

Merkwaardig is dat de allereerste kaart van Venezuela van Nederlandse herkomst is, nl. van Wilhelm en Johannes Bleau, de bekwame Amsterdamse kaart- en atlas-uitgevers. Ook dat dit geschiedde in 1635, dus slechts één jaar nadat Johan van Walbeeck op Curaçao voet aan wal had gezet. Met kaartenmaken waren de 17e eeuwse Nederlanders naar het voorbeeld van de beroemden Petrus Plencius er altijd vlug bij.

Curaçao komt natuurlijk op deze eerste kaart en op vele andere voor, in steeds betere vorm en ligging. Evenzo Aruba en Bonaire.

De atlas is uitgegeven ter gelegenheid van het vierde Panamerikaanse Congres voor Geografie en Historie, in Augustus jl. te Caracas gehouden. Van dit Congres was Dr. Nucete Sardi Secretaris.

Dr. Goslinga heeft de atlas in grote dank aanvaard en hem bestemd voor het nieuwe Curaçaos Museum, welks bestuur dit fraaie geschenk uit Venezuela bizonder waardeert.

GOSLINGA KRIJGT GEEFT DOOR.

Dr. Goslinga ontving tijdens zijn recent bezoek aan Caracas van Dr. Nucete Sardi — oud directeur der afdeling Kunstzaken van het Departement van Onderwijs, die in 1944 enige dagen als gast van Dr. Engels op Curaçao vertoefde en interessante lezingen over kunst hield — een prachtig uitgevoerde historische atlas, waarvan de titel luidt: Cartografia Historica de Venezuela 1635 — 1946.

De atlas bevat 24 kaarten, waarvan vier reproducties zijn van kaarten uit de 17e, negen uit de 18e en tien uit de 19e eeuw, terwijl de laatste kaart een moderne overzichtskaart van Venezuela is, waaraan men de juistheid

Nederland en Indonesië tekenen wapenstilstand

Smits bepleit een Verenigd Europa voor Staten-Generaal

Nederlandse koopvaardij telt thans 911 schepen

14 MAANDEN WAPENSTILSTAND.

De Nederlandse regering heeft met de Republiek Indonesia een wapenstilstand gesloten, welke gedurende veertien maanden een eind maakt aan de vijandelijkheden (Batavia, (AP) 14.10).

Tot nu toe werd de order „Staakt het vuren" nog niet gegeven, maar men neemt aan dat de wapenstilstand vandaag intreedt. Eind November zullen de laatste Britse troepen Indië hebben verlaten (Batavia, (AP) 14.10)

BESPREKINGEN UITGESTELD.

De wapenstilstandsbesprekingen die Vrijdagmorgen zouden hervat worden zijn noodgedwongen uitgesteld toen de commandant van de republikeinse luchtmacht Soeridanan in het binnenland werd opgehouden door onvoorziene omstandigheden.

Zondagmorgen zouden 2 republikeinse autoriteiten in Batavia aankomen om met Sjahrir te spreken; waarschijnlijk zijn de wapenstilstandsonderhandelingen die, zelfde dag hervat. (Batavia, Aneta, 14.10).

IN PRINCIPE EENS.

4 Arabische gedelegeerden hebben Donderdag verklaard dat zij het in principe eens zijn met het voorstel tot vorming van een gemenebest in Nederlands Indië binnen de omlijsting van het Koninkrijk (Pangkalpinang, Aneta, 12.10).

GRAVEN GEVONDEN.

De graven van 5 Noordamerikaanse vliegers, die kort vóór de Japanse capitulatie in Augustus 1945 zijn neergestort, werden nabij Balikpapan gevonden. De lijken waren zo verbrand dat identificatie onmogelijk is. Men heeft echter een photo album en 2 machine geweren gevonden (Balikpapan, Aneta, 12.10).

UITBREIDING VAN OLIEVELDEN.

Donderdag verklaarden bevoegde autoriteiten van de Bataafse Petroleum Maatschappij dat zij hoopten dat de Nederlandse olievelden nabij de Duitse grens uitgebreid zouden worden door recht trekken van de Nederlands Duitse grens (Den Haag, Aneta, 12.10).

AANKOPEN VERBODEN.

De Nederlandse Bank verbood Vrijdag aankopen voor rekeningen waarvan de saldi niet naar het buitenland mogen worden overgebracht van de volgende aandelen: Amsterdamse Rubber Maatschappij, H.V.A. (gewone en preferentie), Lever Brothers en Unielever (gewoon en preferentie), Van den Berg en Jurgens, Koninklijke Shell, Rotterdamse Bank vereniging, Bogotá handels en industrie maatschappij en Philips.

Uitwisselende transacties om aandelen te verkrijgen in ruil voor binnenlandse aandelen zijn ook verboden. Aandelen voor transacties voor rekening van personen, die zich in Nederlands Overzeese Gebiedsdelen bevinden vallen buiten order (Amster-

STREVEN NAAR VERENIGD EUROPA.

Voor de Nederlandse Academie van Wetenschappen verklaarde Generaal Smuts te streven naar een Verenigd Europa, volgens de beginselen van het Britse Gemenebest. Actieve samenwerking van de kleine landen is noodzakelijk. De Economische Unie van Nederland België en Luxemburg was geheel volgens de lijnen van zijn plan verklaarde Generaal Smuts. Na de vergadering legde hij een bloemenkrans op de plaats in het Centraal Park waar 36 Amsterdammers door de Duitsers zijn doodgeschoten (Amsterdam, Aneta 12.10).

BRONZEN KRUIS VOOR PINKE.

Voor betoonde moed in de Meidagen van 1940 werd Vice-Admiraal Pinke het Bronze Kruis van de Nederlandse Leeuw verleend (Den Haag, Aneta, 12.10)

MASSA - BEGRAFENIS.

De massa-begrafenis van de 24 slachtoffers van het vliegongeluk van Maandag heeft Vrijdag plaats gehad. (Apeldoorn, Aneta 11.10).

UITVLOEISEL VAN VERONTWAARDIGING.

Het bestuur van de vereniging voor de effectenhandel heeft een nota gezonden aan alle leden waarin het verklaart dat de ophef makende proteststaking van de effectenhandelaars beschouwd wordt als een uitvloeisel van de verontwaardiging van het ogenblik, maar dat het bestuur verwacht dat de leden van de vereniging de transacties uitvoeren volgens de gebruikelijke weg. Zaterdag zouden de leden van de vereniging de algemene toestand bespreken (Amsterdam, Aneta, 13 10.)

INFLATIONAIR EFFECT.

Minister P. Lieftinck deelde Vrijdag mede dat de liquidatie van Amerikaanse obligaties in Nederlands bezit ongetwijfeld een inflationair effect zullen hebben, maar dat de verkoop van de goederen die door deze liquidatie in Amerika kunnen worden gekocht genoeg vrij geld zal absorberen om dit efect te neutraliseren (Den Haag, Aneta, 12.10).

BENOEMING VAN SCHMIDT.

Vrijdag vernam Aneta dat de Heer P. J. Schmidt, oud-secretaris van de Economische Raad van de Verenigde Naties en oudreferendaris van het departement van algemene oorlogvoering benoemd is tot hoofd van de afdeling Europese Aangelegenheden van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

De heer Schmidt was assistent van de Nederlandse delegatie op de eerste bijeenkomst te Londen (New York Aneta, 12.10).

911 SCHEPEN.

De heer J. Ojevaar, directeur generaal van het departement van Scheepvaart, deelde Vrijdag mede dat de Nederlandse koopvaardij 911 schepen bezit, met een tonnemaat van 2.179.880 (Den Haag, Aneta, 12.10).

VERKLARINGEN VAN FIEVEZ.

Minister Fiévez verklaarde in de Eerste Kamer dat bij het opruimen van mijnen, gedurende de laatste 6 maanden 487 ongelukken onder Nederlandse soldaten hebben plaats gehad, dit is ongeveer 1% van de onder wapenen zijnde troepen.

In 52 gevallen waren het ongelukken met dodelijke afloop.

De Minister verwierp het protest van den communist A.J. Koejemans tegen het gebruik van scherpe patronen. De Minister zeide: „De soldaten moeten gewend worden aan het werkelijke materiaal wanneer wij soldaten opleiden moeten wij het goed doen" (Den Haag, Aneta, 12.10)

HULL BUITEN GEVAAR

De toestand van Cordell Hull is in zoverre verbeterd, dat er geen onmiddellijk gevaar meer bestaat. ((AP), 14.10)

DUITSE KRIJGSGEVANGENEN OPGEVOED TOT DEMOCRATEN.

Ongeveer drie-vierden van het aantal van 378.000 Duitse krijgsgevangenen, die gedurende de oorlog naar Amerika werden gebracht, werden gedurende hun internering op zijn minst gedeeltelijk heropgevoed en keerden naar Europa terug met een zekere appreciatie van de waarde van Democratie en een vriendschappelijk gezinde houding ten opzichte van Amerika, aldus deelde het Departement van Oorlog mede.

Deze conclusie was gebaseerd op een kortgeleden voltooid opinie-onderzoek van ongeveer 22.000 krijgsgevangenen uit kampen van het gehele land.

Het onderzoek werd op democratische wijze verricht. Er werden geen handtekeningen vereist en alle voorzorg was genomen om te verzekeren, dat er geen middelenvoor identificatie bestonden, terwijl het den krijgsgevangenen mogelijk werd gemaakt de vragen eerlijk te beantwoorden.

Het onderzoek wees uit, dat ongeveer 33 procent van de krijgsgevangenen thans definitief anti-nazie is.

Gevraagd welke soort van regering zij voor het toekomstige Duitsland zouden prefereren, gaf 62 procent van de krijgsgevangenen de voorkeur aan Democratie, 7 procent aan Communisme, 5 procent aan een constitutionele monarchie, 2 procent aan Sociaal Democratie en slechts 5 procent aan het Nationaal-Socialisme.

MUIZEN MET ZWEMPOTEN?

Alle muizen te Bikini hebben de proeven met de atoombom overleefd, aldus het Algemeen Handelsblad. Zij zullen thans op staatskosten tot het einde hun levens worden onderhouden, opdat kan blijken, of de atoomenergie kanker verwekt en de vruchtbaarheid vermindert. Er zijn echter ook deskundigen, die muizen verwachten met drie oren, zwempoten en uitpuilende ogen. In dat geval ware vermindering der quantiteit geen verhoging der qualiteit.

BEKERINGEN IN AMERIKA.

Het vorig jaar werden in de Verenigde Staten; Alaska en op de Hawaï-eilanden 87.430 bekeerlingen in de Kerk opgenomen. Dit is 2.522 meer dan in 1944. De Katholieke bevolking bedroeg in 1945 tezamen 24.402.124 zielen, hetgeen 438.453 meer is dan in 1944.

De aartsbisdommen Chicago, Boston en New York en het bisdom Brooklyn hebben elk meer dan een millioen katholieken. Er werden in 1945 bij elkaar 529 priesters gewijd. Hun totaal aantal is 38.980. Het aantal seminaristen bedraagt 22.950, het hoogste getal, dat tot nu toe bereikt werd. (Jansklokken)

KATHOLIEKE SCHOOL VOOR SOCIALE DIENSTEN.

In de Octobermaand zal het bekende katholieke instituut van sociale diensten der Italiaanse opvoedkundige associatie te Rome zijn colleges hervatten. Opgeleid wordt tot assistent in de fabriek en tot assistent bij de Italiaanse werklieden in het buitenland. Tevens worden secretarissen opgeleid voor die bureaux, welke zijn belast met de administratie van personen, die naar het buitenland vertrekken en voor de instellingen, die in het belang van de Italianen werken.

Verder wordt er onderwijs gegeven aan jongelieden, die moraalstudies willen doen, zich willen bekwamen op juridisch-economisch terrein en aan hen, die medisch assistent willen worden.

Het nieuwsblad „Suriname" is geschokt.

Het nieuwsblad „Suriname", dat zo stellig beweerd had geen politieke partijen te wensen in Suriname, heeft kleur bekend. De redacteur, wiens zoon in het Voorbereidend Comité van de Nationale Partij „Suriname" (kijk die naam, hoe toevallig) zit, is in zijn pen geklommen om „leugen" te roepen. In plaats van de „leugens" evenwel op te sommen, stelt het blad wedervragen. Wij behoeven deze vragen niet te beantwoorden, omdat deze natuurlijk gesteld zijn om de door ons opgesomde feiten te verbloemen. Het is wel handig bedacht om het stuk zo in te kleden en dan met een een scheldpartij te houden.

Doch dat deert ons niet. Wij dalen niet af tot zulk een peil van kleinsteedse journalistiek, welke personen niet van zaken kan onderscheiden.

De bedoeling van ons commentaar op de oprichting van de Nationale Partij „Suriname" was heus niet omdat wij dictatuur voorstaan. Wij huldigen niet het principe van verdeel en heers, door het publiek bij voorbaat af te schrikken tegen de vorming van partijen, doch als die er niettemin komen, te helpen aan de oprichting van een eigen oppositiegroep.

Er mogen gerust nog meer partijen komen in Suriname. Wij zijn daar niet tegen. Wij wezen evenwel terstond bij de oprichting van de partij op de zwakheid der programma-punten en het feit, dat men zonder God in zee ging. Waar Curaçao en Suriname bepaalde gezamenlijke belangen hebben meenden wij onze mening daarover te mogen zeggen, hoewel in de Surinaamse bladen zelf wij nog geen enkel commentaar op de oprichting van de partij en haar programma zagen.

Nu is het nieuwsblad „Suriname" geschokt, mogelijk omdat wij erop wezen hoe dat blad eindelijk kleur moest bekennen. Doch zijn stuk onder de keurige titel „De leugen der voorbarige angst" bevat geen enkele ontzenuwing van hetgeen wij schreven. Het zit vol aantijgingen en vragen, doch durft nergens positief iets te ontkennen.

De onwaarheden die in dat prachtige stuk voorkomen willen wij echter aanstippen.

Ons blad heeft nooit de indruk gehad uit het stuk van haar Surinaamsen redacteur dat de toestanden op Paranam zo prachtig waren. Objectief werden de feitelijke klachten weergegeven, o.a. omtrent de klachten over rassendiscriminatie en het uurloon van 30 cent voor de mijnwerkers, zonder dat daaraan enig commentaar werd vastgeknoopt. Het nieuwsblad „De West" wist niettemin met enkele aanmerkingen de mening te wekken als zou de toestand daar zijn goedgekeurd. „De West" is immers het blad dat het voor de arbeiders opneemt! (men herinnere zich de affaire-Slootwijk).

Voorts wordt door het nieuwsblad „Suriname" beweerd, dat de P.S.V. en Katholieke Partij is. In de kringen van „Suriname en „De West" werkt het woord Katholiek als een rode lap op een stier en deze onwaarheid moest dus maar weer eens worden afgedraaid.

En dan komt de bewering, dat honderden Katholieke havenarbeiders op Curaçao onlangs door hen gestorte gelden in hun „Roomse organisatie" hebben teruggeëist. De waarheid is dat het aantal leden van „San Telmo dat zijn contributie opeiste slechts 36 bedroeg en dat de rest niet eens het geld wilde gaan ontvangen hoewel daartoe in de gelegenheid gesteld.

„Suriname" wil vervolgens door allerlei zinswendingen doen voorkomen alsof de Progressieve Surinaamse Volkspartij het woord „God" slechts als een vlag zou gebruiken. Neen, Nationale Partij „Suriname" heeft dergelijke „etiquetten" niet nodig en de „Amigoe" moest zich schamen om deze nieuwe partij van anti-godsdienstigheid te betichten.

Toevallig lezen wij in de Surinaamse krantenverslagen hoe de der oprichters op de oprichtingsvergadering al verklaarde, „landsdienst gaat vóór godsdienst". O „Amigoe", waarom lieg je toch zo?

Wij hebben in ons commentaar genoeg dingen gezegd, welke „Suriname" zou willen ontkennen, indien het dat kon. Wij wezen erop dat de nieuwe partij niets over gezinspolitiek zegt, dat zij geen positieve richtlijnen heeft voor haar arbeidspolitiek, haar sociale strevingen doende zijn en dat haar wijspolitiek in tegenspraak is met de persoonlijke opvattingen van verschillende leden van Voorbereidend Comité.

Wat wij zeiden over Punt 4 van de Statencommissie en van een nieuwe partij wordt evenmin ontkend als al deze dingen. „Suriname", het lijfblad van den voorzitter Lim A Po, weet niet wie Lim A Po, vendien hoe waar het is dat heer Lim A Po tegenstander van gelijkstelling van het onderwijs zonder en openbaar onderwijs doch zwijgt daarover. Met handig gestelde zinnen en scheldpartij kan men wel de gedachtedrift opwekken van het zeker deel van het publiek, doch wie handelt slechts iets aan degelijke argumenten. En aan dit laatste ontbreekt het ten enenmale in het stuk van „Suriname".

Sociale Beweging

Verleden week verscheen er in „Dagblad Amigoe di Curaçao" een artikel over de woningnood op Curaçao. Het is een goede gedachte om door de pers aandacht te vragen voor dit probleem, temeer daar een tijdschrift als „Aruba Esso News" geen eigenlijke sociale artikelen kent.

Naar we vernamen bezocht Mgr. Verriet in Nederland een school voor sociaal werk, misschien ligt hier nog een terrein voor de toekomst van Curaçao?

De havencentrale kreeg zijn inspecteur. De benoeming bevreemdt ons, daar de advertentie voor deze baan terecht vroeg om kennis van de situatie in de haven.

Naar verluidt zou de jongste staking ten gevolge hebben gehad, dat enkele schepen hun route over Maracaibo verlegd hebben. Officiële gegevens daarover zagen we niet. Mocht het zo zijn, dan is het goed dit in het licht te stellen en het werk van een bond als San Telmo te schragen, welks adviseurs tegen de staking opkwamen.

De „La Union" van de laatste week vroeg meer belangstelling voor de coöperatieve beweging; het artikel ging door oorzaken na waarom men op Curaçao nog maar weinig coöperatieve bewegingen ziet. Er worden verschillende redenen opgesomd, waarbij er één vergeten wordt, nl. dat wanneer men hier op Curaçao zo iets moeilijk vindt, men niet zelf de handen uit de mouwen steekt, doch naar het gouvernement holt om te klagen.

Historisch is dit wel te verklaren, doch we hopen dat ook op Curaçao coöperatieven zullen ontstaan om huizen te bouwen, om melk te slijten, om groenten te leveren enz. enz.

De pensioenregeling voor de politie-militairen werd verbeterd.

Het grootste weekblad van Curaçao „La Cruz" geeft een eenvoudige uiteenzetting over sociologie in de volkstaal.

C.R.K.V.

NIEUWE VONDST.

In Verenigde Staten van Amerika is een zo krachtig bacteriologisch vergif ontdekt, dat een microscopisch stipje ervan genoeg is om een mens te doden. Aldus heeft het hoofd van de Noordamerikaanse legerdienst voor chemische oorlogvoering bekendgemaakt.

Met ongeveer dertig gram kunnen honderd tachtig millioen mensen worden omgebracht, d.w.z. de gehele bevolking der Verenigde Staten Canada en Groot-Britannië samen.